



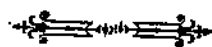
LA TRALLA

DEL CARRETER

SETMANARI SATÍRICH

No l'equivoquéu ab els dos de devant. - Mudará la frisel-la cada setmana.

BRUCH, 41, 3.^{er}, 1.^a



SURT ELS DIVENDRES

Lo del día



— ¿Qué diu qu'us heu venut la tralla?
— Se l'han venuda. Però en á mi no hi han prous quartos en tot lo món pera comprar-me.

Quatre mots

Si jo no m'hagués vist en dos o tres volchs dels grossos y no tingués rebudas sobre mitja dotzena de cossas de matxo de las que mossegan, are sortiria de fogó y deixaria anar uns quants renechs dels grossos, d'aquells que fan senyar a las velles beates; però com que estich fet a totes, no perdo la serenitat aixís com aixís y se fer ma via deixant enrera els entrebanchs. Estimo massa la causa de Catalunya y la democràcia pera engreixar a sos enemichs, contant certes coses, cosetas y cosassas que donarian molt que dir. Val molt més no dir res.

La Tralla s'ha vengut, jo que soch el qui la manejava, no que no mi vengut, y això vol dir que a LA TRALLA DEL CARRETER, o sigui la meua Tralla, li sabre da'l meteix joch que fins are y posaria també sobre las mateixas espalllas que fins are. No tinch ganas de buscarli parroquians nous, porque els que tinch ja'm donen prou feyna.

Mentres no s'em busqui no s'em trobarà; pero si hi ha qui porta la seva temeritat a disfressar-se, hi hauran garrotadas fermas. Els diners poden comprar títols de períodich no els qui fan els períodichs.

Y res més.

EL NOSTRE CARRETER



Quant aquestes ratllas vegin la llum pública, faltaran pocas horas pera proclamar-se la república unitaria-militarista-gubernamental-revolucionaria qu'ha de fer la felicitat dels espanyols y de las espanyolas. No se sab a punt fixo ahont se proclamarà, porque l'emperador del Paralelo, qu'es el qui porta aquest tinglado, n'ho va dir; podria ser a Madrid, a Barcelona o a Vitigudino, que tots els llochs son bons pera proclamarshi una república com la que ha de presidir en Nicolasito Salmerón y Krausse. Jo'ls hi adverteixo y els hi recordo aquest aconteixement, solemnialment anunciat per en Lerroux fa ja uns quants mesos, porque vostès no badin (y ja es sabut que a Barcelona no val a badar) y per que ab l'emoció que sens dupte els hi portarà el fausto acontecimiento no se'ls hi entrabanquin el gall, els turrons y las neulas en el ventre y els sigui precis donar ganancia al apotecari y segons com al metje. En Lerroux ho va dir, en Lerroux ho va prometre, en Lerroux complirà la seva paraula, que poder té de sobras pera complirla, y el que no n'estigui convenut qu'es recordi de l'ukase que va publicar quan las elecciones de regidors y lo fidelment que va ser complert. Visquin, donchs, previn-guts, vagin contan horas, minuts y segons y quan siguin a las dotze de la nit y un segon del dia 25, atúrinse y cantin la Marsellesa o... lo que sapigan millor, que la república estarà proclamada y podrem anar continuant l'istoria d'Espanya. A nosaltres ens anirà de perilla, la tal proclamació, no per la república unitaria, que la tenim aborrida, sino porque com que si hem de caure ho farém sempre del lado de la libertad, això de poder cridar visca la república, encara que la república sigui de pa sucat ab oli, a un sembla que li tregui uns quans anys de sobre, y además porque es de esperar que la república en deixarà anar a dur tantas coronas com volguem a n'en Casanovas, fer la propaganda catalanista en el sentit que volguem, cantar els segadors per tot arreu, penjar banderas catalanas con o sin la espanyola y donar viscas de totes menas. Hi haurà o no hi haurà llibertat? Si n'hi ha passarà, això que'ls hi he dit y la causa catalanista avensarà a pas d'elefant, qu'encare que no ho sembla, es un dels animals que corren més; y si no hi ha llibertat, els subdits del emperador del Paralelo ja s'encarregaran de dir que'ls hi tornen els quartos, porque allò no fora la república que'ls hi han promés y esdonarian bona manya de ferla anar en orris. Ho veuen com per tots cantons hem de celebrar la vinguda de la república lerrouxista? Ja hi probat que'ls catalanistas som els que'n primer terme hi venim obligats. Si'ns donan llibertat (quina sembra més maca que farém de nostras idees) y si no'ns la donan, la república a can paquetilla y després... l'abim o... nosaltres. Comensin donchs a treure la pols als domasos y fassinse càrrech de qu'hem adelantat una mica el Corpus; si tenen cabals de sobras enlluminin balcones y fatxadassas, organisin festas de barri, saraus y cabalgatas. La república de n Lerroux portarà el triomf de la causa catalanista, ¡Visca en Lerroux!

CARRETER. XERRAIRE.

La grossa!

—Adeu Marti.

—Ola, Pepis
¿ahont vas tan atrafagat?
—M'arribo a cal herbolari
que la dona rato há
que mi espera.

—Y donchs, qu'us passa?
—No m'en parlis! ¡Vaya un cas!
—¿Qué tens la nena malalta?
poiser s'us ha envenenat?
—¿Qué dius are, poca solta!
Lo qu'em passa es molt més gran.
Afigurat que la dona
s'havia fet apuntar
en lo billet qu'en Matias,
l'arbolari, fa cada any
y quan eram al mitj dia,
casi be a punt de dinar
ens envia, el poca pena,
un recado que n'hi há
per llogar banchs y cadiras...
—¡Bó! ¿qué ploras?

—Jo plorar...
Es de rabia; tu afigurat
que lo que l'home ha enviat
a dir, es que de la rifa
no s'en refessim pas.
Que té plé el billet.

—¡Borrango!
—Que no hi admet ni un sol ral.
¡Jo qu'esperava la grossa,
la grossa, noy, un caudal!...

—¿Qué dice este hombre, la grossa?
la gorda, no hay que dudar;
estos dos se traman algo,
ya me lo oia ¡caray!
tienen facha de anarquistas.»

—Are hi haurà un daltabaix
si no'm dona'l que demano
armaré un terrabastall.
—Creume, noy, no t'emboliquis
ves, procura'ho arreglar
bonament y ten paciència.
—Jo paciència, ja veuras
quin'una sen aparepara;
s'assemblarà al dos de Maig!

—El dos de Mayo, zambomba;
volando a participar
la nueva al gobernador.»
Y el de la pudo volant
s'en va anar al Govern civil
y contin la qu'es va armar!

PUNTA.

Ball de bastons

Don Joaquim Costa va escriure una carta; això no té res de particular porque'n Costa n'escriu més que cap memorialista de la Vi-reyna, lo que si té molta molla, es qu'en aquesta carta proposa al Rey que deixi la corona y proclami la república unitaria d'en Salmerón Krausse.

Ja es daria la que tenen aquests ilustres pensadors, com se diuen ells ab ells, de creures que pel sol fer de canviar de jefe de estat, l'estat tingui d'anar bé aixís com fins are ha anat malament.

Y lo bo del cas es qu'en Costa està molt encertat en tota la critica que fa deis governs que patim, però al arribar a trobar el remey... patatum de cap... a la república y comensa el desvari.

Fa com aquell boget que tenia tota una conversa parlant com una persona de seny com- plet y qu'al últim sortia ab l'etzegallada de que creya que'l cap que duya a sobre no era el seu y que per això el prenien per boig.

Vol en Costa, que'l Rey disolgui las Corts, que'n convoqui de noves y que deixi el poder en mans de'n Salmerón.

Molt bé. Però que farán en Salmerón y'l seu flamant ministeri?

Donaran l'autonomia a Catalunya y a Vasconia?

No; porque'ls son tan inconsults com els altres. Donchs aquí ja tenen dos focos de mal estar que no'ls deixarian viure tranquils. No resoldrien el problema de la unitat nacional quatre sigles há plantejat.

Suprimiran gran part del presupost de guerra? Atacarian d'arrel la burocracia? No farian ni una cosa ni l'altra.

Respecte als guerrers ja l'hem sentit parlar. En Salmerón també vol mucho ejército, mucha marina y mucha guardia civil y ell ja sab que li convenen. ¡Y de la burocracia! Si se suprimis ¿com accontentarian als mils d'espanyols qu'esperan la república pera afartarse? Ja tenim, donchs: exercit, burocracia y centralisació tal com en els gloriosos temps de la monarquia ¿qué farian, donchs, els ministres de la república pera regenerar Espanya? Treure uns quants milions del clero y destinarlos a instrucció pública. Això fora tot y ja

farian prou si ho fessin. Y ab això Espanya canviaria de rumbo, senyor Costa?
No ho creyem els catalanistas, ni ningú que pensi ab serietat mitja hora.

Espanya, pera salvarse, necessita:
Primer: Disminuir considerablement els pressupostos de guerra, marina y clero.
Segon: Aumentar considerablement els d'instrucció, agricultura, industria y comers.
Tercer: Acabar ab la burocracia que dificulta y mata totes las iniciativas.

Quart: Donar vida a las regions mitjansant la descentralisació política y administrativa en unas provincias y el donar la autonomia a las nacionalitats perfectament remarcadas que hi han a Espanya.

Y Monarquia y República que no logrin això, no farán més que empenyer a Espanya al abim.

Per això demanem la autonomia, per això la exigim quant sigui ocasió y per això arribarem a obtenirla.

Marquinerías

Y ara que vagin dihent que la forma poética está destinada a desaparecer. Ja'ls ho dirán de missas.

Aquí, y al dir aquí també volém dir allí, o sigui a La Perdida, tenen un Marquina que la cultiva, com podria cultivar un camp de bledas y qu'ell sol fora capás de rescuitarla, la forma poética, en cas de qu'es moris.

En Grand... montagne que va venir a Barcelona a fer el burro y a demostrar que tenia molt poca urbanitat, ja que'l van admetre en una casa y va tenir el desahogo d'insultar als seus moradors, en Grandmontagne, repetim, que devia venir aquí a Barcelona a donar una conferencia y a recrearse ab una mica més hi deixa la pell. El niño Marquina li va disparar una Oda ab premeditació y alevo-sia y sort va tenir en Grandmontagne de que ja estava con un pie en el estribo del tren y la oda no va fer blanco, que sinó a horas d'are els de La perdida contarian ab un galifardeu de menos.

Y com que no volém que sens cregui sols per la nostra paraula, els presentarem las pessas de convicció y vostès actuhin de jurats y... condemnin al autor:

«A Francisco Grandmontagne.
¡Sembraste! Es justo mientras llega el fruto.»
¿Qué ve ab l'express aquest fruto?
«que la tierra vivaz te pague en flores.»

Es aquest vivaz un ripi com el nas d'en Sánchez Toca y en quant al pago en fruto, de segur qu'en Grandmontagne s'estimaria més qu'el paguessin ab dobles de cinch duros.

«Lejos aún los venturosos días del cosechar, hundidos los veranos en el montón del tiempo, sepultadas en el alma del pueblo las semillas, vas a entrar en las calmas del invierno valiente sembrador: deja al poeta que premie tus fervores y compense»

En Marquina, de tirarli entre cap y coll una oda com aquesta ne diu premiar. ¿Qué li haguera fet, Marquina, si l'haguessis volgut castigar?

«el esperar en la estación estéril»

¿Qui s'espera, en Grandmontagne, el poeta o la estación estéril?

«abriendo tus miradas generosas al animado Floral del verso!»
«¡No ha muerto España!...»

«¡Ha muerto, Marquina, ha muerto!»

«... ¡oh venturosa nueva, oh increíble mensaje, oh dulce (de can (Libro?) aviso el que nos trae tu voz de aquellas playas! ¡Oh, bien pagan la deuda de los siglos! ¡Darnos resurrección por nacimiento!»

Las pagaron mejor, seis años hace cuando de insurrección dióse el grito que hundió la España. Entonces no can-

poeta en alcohol y hoy que un imbécil se burla del país, tiernas endechas le dedica tu voz. ¡qué bruto eres!

«Los bronces de la iglesia, que doblaban en quebrado compás por la agonía, recogen la salud de tus palabras»

Els bronces de la salut diu que cullian? Potser els hi van donar aygua de ferro.

«Tomas la mano de la postrada enferma y...
«¡Oh, salvación! ¡no morirá la madre! ¿qué madre ha de morir si está su vida pendiente del esfuerzo de sus hijos? En la casa mortuoria se hace fiesta»

¿Se hace fiesta? ¿ahont la fan? potser hi ha fábrica de fer festas. ¡Oh Deu!, que la mania, se m'encomana a mi y em sento poeta.

«y la echan a los ámbitos del aire agitados por manos juveniles en franca y desigual campaneria!»

¿De Gracia?
¿Peró tu sabs lo que dius? No, no es po-sible.

Y are en prosa. ¿qué vol dir alló dels bron-ces que recogen la salud de tus palabras? ¿qué vol dir la echan a los ámbitos del aire agita-das por manos juveniles? Marquina ¿pa que habrás nacido? Per tirar d'un carro.

«¡Oh, bendiciones al carbón ardiente»

¿Qué dius ximple? ¿al carbón? ¿qué son retratos?

«que sana las heridas de la Enferma y purifica del cantor los labios!»

¡Manleca de cacao per curar llabis!

«Duerme en el virgen peñascol la piedra; el campo es vasto; el cielo se hace arriba»

¿Dónde se hace? ¿Hay taller de cielos rasos, arriba, tal vez? ¡Oh! claro, por eso no que-ria morirse aquella vieja.

«agrandando propicio el ancho dombo»

que consonante más hermoso en BOMBO;

«el ansia popular está contigo; ¡empieza a levantar tu Ciudad Nueva, y yo te fio que, templada ó tosca, para mover las arraigadas piedras, —por la segunda vez, según Orfeo— no ha de faltarle, en la labor, la Lira!»

E. MARQUINA.»

Per fi ja s'ha acabat, respirin y creguin un consell d'amich, no comprin may La Publici-dad perquè molts ho fan de bona fe y a la mellor, sens previ avis y sense que'l gover-nador es preocupi poch ni molt de tirar els civils al carrer, se poden trobar ab una ame-nassa com la trascrita. Y yo prego en nom del ordre al senyor President del Concill de Ministres español que ordeni la expulsión de Barcelona de don Eduardo Marquina.

Es la única manera d'evitar un dia de dol a Barcelona.

K. Miró.

Qüestions obrepas

Tenim a Barcelona per resoldre un de tants problemas com sovint se plantejan entre'l capital y el trevall, que per desgracia molt pocas vegadas se resolen serenament y just es dirho, no pas per culpa del trevallador a qui la miseria, si te d'anar a la vaga, li deixa el cap prou despejat pera donarse compte de sa situació y volguer entrar en avinensa per poch que pugui ferho, sino per la intransigencia y egoisme de certs amos, a quins els vapors del capital y els d'un amor propi mal entés, els hi omplan al cap, els hi entorbeixen la vista y no'ls hi deixan veure clar el mal que fan al obrer y com enveriban la qüestió social al no accedir a sas, moltes vegadas justas demandas.

Si una vaga hi há hagut a Barcelona que sia més que justificada, es la que are sostenen els obrers constructors de carruatges. ¿Qué dema-nan? Nou horas de trevall, descans dominical y el 50 per 100 del jornal durant las horas extra-ordinarias. ¿Y qué responen els amos? Qu'accedeixen a tot menos a lo de las nou horas. ¿En qué apoyan la negativa? En que no podrien sostenir la competencia ab l'extranger. Anem a veure si això es cert.

Els obrers del mateix ram, a Bilbao y Almeria entre altres poblacions, fan ja els jornals de nou horas. ¿Es qu'els constructors de carruatges d'aquestas poblacions no tenen de competir tam-bé ab l'extranger? Però això no es tot. Els obrers constructors de carruatges de Valencia sols tre-vallen vuyt horas y mitja, y per si això no fos prou, els de Madrid, Córdoba y Gijón sols ne tre-vallen vuyt; y bé sostenen la competencia ab l'extranger.

Vegis donchs, com no tenen rahó els amos al no accedir a las justas demandas dels vaguistas y bona proba d'això es el que (per si tot lo dit no fos ja prou) a dintre Barcelona mateix hi han amos, y no pochos, porque passen de vinticinch, que ja han accedit a las pretencions dels obrers de quins parlem, y aquests, ab un sentit práctic que may será prou elogiat, han consentit en que's trevallés en els tallers quals amos poden competir ab l'extranger tot y dquant las nou horas.

Convençuts com están els vaguistas de que van en companyia de la rahó qu'es molt bonu companyia, están decidits a persistir en la vaga parcial tant com sigui precis y sembla que con-tan ab l'apoyo dels obrers del mateix ram que trevallen y d'altres de Barcelona y del extranger. Tinguin cordura els obrers y pensin que si are com are, als amos, l'amor propi no'ls deixa tran-sigir ab ells y accedir a sas justas demandas, no trigarà la caixa, a advertirlos que l'amor propi, no significa res, y farán lo que are no fan bo y sapiguent que las llyttas del capital y el trevall y totes las qüestions socials, no's poden resoldre d'altre manera que ab molt amor per part del poderós envers el pobre, y qu'els poderosos, lluny de mostrarse ofesos devant de las peticions del obrer, may s'han de sentir tant grans y satisfets com quan melloran las sevas condiciones de vida; ab major motiu quan aquest obrer fa las sevas demandas fundamentadas y no hi han argu-ments solits ab que bassar la negativa.

Pensin en això els amos y resolguin en conse-quencia, y nosaltres celebrarem molt que s'acabi la vaga, porque com a ayments que som de Cata-lunya, ne podem per menos que veure en senti-ment, com queda paralísada una de las bran- cas de nostra industria barcelonina, com restant parats cinch cents homes y com se dona motiu a enfondir las diferencias entre amos y obrers, fent cada dia més pahorós aquest problema social que las generacions de aquest sigle han de re-soldre.

RAMÓN CAMPANY.



El capó per... las comarcas

SITGES

Senyor Director: El company que li va escriure fa dues setmanes, ha caygut malalt del sermó i m'encarrega que jo l'entri de lo que passa per aquí. Comensaré manifestant-li que a Sitges tenim un cacich que'l nom sol ja es expressiu. Li diuen en *Sardinella*; lo que vol dir que encara no arriba a sardina, y si bé es cert que'l tal fulano es un peix que's porta l'oli, comensa a ser passat... de moda, tufeja bastant y aviat no servirà ni per donar-lo als gats. Això no priva de que tingui gossos, entre quins hi figura el bandarra de l'*Agut-zilet*, un carnestoltes de naixensa, més burro que en Corominas y més lletj que en Valles y Ribot.

Aquest tronch de carcamals (me refereixo als que li anomenat primerament) junt ab algun socialista, *filipino*, han posat tenda de memorialista y envian correspondencias a *La Campana* y a altres periódichs pel istil, insultant y calumniant del modo més indigne als catalanistas y als bons federalistes que en aquesta vila segueixen las profitosas ensenyansas del inolvidable Pi y Margall.

Com que la canalla que's moteja, té una vida pública plena de porqueria y una vida privada que fa posar els cabells de punta, ens hem vist precisats a fer gran acopio de roba bruta que tenim amagatamada al estable y aixis cada vegada que'l carro de LA TRALLA passi per la comarca hi abocarà una bona pessà. Tenim feyna llarga y'm sembla que'ns divertirem.

CALIQUENYO.

SALLENT.

Y donchs, Catllera y Morrigot, ¿encara no teniu arreglada l'Orquesta dels Drepaire's? ¿No?... ¿Què vos falta alguna part de clarinet, de flauta o de bombo? ¿Tampoc? ¿Donchs, què? Ah, ja ho sé. Un director! A propòsit d'això, jo'n sé un si'l voleu consultà, per per aquestes cosas es un matón y vos farà'l fet també, perquè en un dia d'eleccions vos arreglarà'l partit republicà unitari dintre'l vostre ATENEU CATALAN, y ara que recordo, el Catllera ja podria sabé qui es aquest, sent membres de la junta com son tots de la «Unión», però ca, com que fa aquell cap tan gros, y aquell cap no era fet per ell sinó per un pom d'escala, resulta que no ho sabria may. Donchs, ja t'ho diré. Ves a *La Unión Republicana* y demanes per el Burrás (jepet), home molt popular, y no sols farà lo que vos hi dit sinó que farà de cafetè, tocarà flauta y'l clarinet, y en festes anyals vos donarà concerts dintre'l vostre *Ateneo* (com que'ls apaïres no'ls vol llogar ningú tindran de lluhir's mèrits per aquestes festes y dintre aquella casa), y vos cantarà de triple a n'la Marsellesa, ab uns reflets que fa que sembla una cadarnera. Y l'orquesta, un cop dirigida per ell ja no's dirà d'els drepaire's sinó d'els Drapets.

Pobre Catalán, qui ta vist y't veurà si en contes d'andà avant y donà instrucció no més es parla de murrangas!

FORT SALLENT.

Fuetadas

Es torna a parlar d'aquell viatge y es diu si tindrà lloch en el mes de Janer.

Mol mal pensat.

¿Qué no vehuen que's el mes dels panallons y convé que a las horas, els de la partida de la porra, tinguin las mans ben sanas?

Que no brandin las campanas, que no toquin més a festa; el Maleta, en quinze dias, ha dit tres mil bestiesas.

Peró senyors «fraternals» de darrera fila ¿qué no ho veyeu que os fan servir de comparsas? ¿qué no ho veyeu qu'esteu trayent las castanyas del foch a riscos d'una cremada pera que'ls vivedors y cacichs del trust republicà centralista se las menjin descansats? ¿Qué sou cegos?

¿Qué no os heu fixat que quant els republicans de cartó embarnissat necessitan pel seus fins que algu's guardi las espalllas, fant servir la «Fraternidad» de quartel y d'allà treuen la carn de canó que'l garantissa las sevas malifetas contra el poble català?

¡Fraternals del montón anónimo, os han fet caure en una gran baixesa!

Vos han fet posar fanatisme ab els homes y vos han fet olvidar el l'idea.

¡Sort que confiem que això no durará gaire perquè o sinó ¡qui sab lo que os farien fer!

Una proba de la mala fe dels republicans de llauó.

Tots recordarém qu'en Lerroux y'ls perdis que li fan d'escolans s'han valgut de la propaganda de la patria universal com a arma per reventar als catalanistas.

Y'en cambi cridan: «¡Viva el ejército! ¡Viva la marina!»

¿Com se lligan aquests caps? ¿Una patria universal ab grans exèrcits permanents? ¿Y are?

Això, sencillament fora volguer ajuntar la deixa dels temps de la barbarie ab una idea que si avuy sembla utópica a algú, es per lo avensada.

Es volguer posar uniforme, sigue d'exclavitut, al últim mot de llibertat.

¿Qué no veyeu babaus que os prenen el pel?

¡Hi ha gent que tot s'ho empassa!

Un telegrama de'n Lerroux:

«Acabo de leer *La Ven de Catalunya*. Rué-

gole desmienta rotundamente las infamias y calumnias relativas a la Casa del pueblo.

No puede respetar el honor ajeno quien no lo tiene propio, ni público ni privado.»

Bé salao. Vetaqui per qué tu no l'has respectat may l'honor ajeno.

Per qué no'l tens ni público ni privado.

De la Perdida:

«Hace algunos días que la *La Veu de Catalunya* tomando pie de frases proferidas por el concejal regionalista señor Puig y Cadafalch ha venido haciendo una campaña contra a determinados empleados de las brigadas municipales, injuriando a modestos empleados por el terrible delito de tener que aceptar para vivir determinados destinos que no tienen que desempeñar los que han tenido ascendentes que han sabido redondearse por las nobles artes de la usura, el agio, el contrabando o la explotación de los semejantes.»

Això ho diu un diari que defensava a *capa y espada* una candidatura democrática (?) ahont figurava un candidat que viu al carrer de la Universitat, *por más señas*, y que's dedicava al noble arte de deixar diners al 45 Y 70 PER CENT.

Això ho diu l'orga d'aquella casa ahont s'explota al obrer fentlo treballar CATORCE HORAS PER DEU RALS, obligantlohi a fer TRIPLE FEYNA de la convinguda.

Això ho diu un paperot que ha tingut en sa redacció DOS REDACTORS que han cobrat del Ajuntament de Barcelona firmant nòmnes de *pica-peders* y altres oficis.

Això ho diu la asquerosa *Publicidad* ahont hi escriu el propietari de certa finca qu'ell sab y nosaltres també, que's veuria molt apuradet per explicar com l'ha adquirida.

Y per ara, prou; altre dia dirém més y un per un explicarém a la gent, qui son els que viuhen y fan fortunes ab l'usura, l'agi, el contrabando y la tralla d'obrrers.

Fins allavors, Corominas.

En Roca y Roca s'ha empenyat en pendra la feyna al desgraciad Mencheta y ho lograrà. En el penúltim de la *Esquella* ha guanyat el match de la estupidés.

Legeixin (si volen) y aguantin l'alé.

«Un amo de casa, tenint embussada la canyeria de l'ayguera, va enviar a buscar al lampista.

—Vegi que té, que no engoleix l'aygua—li va dir.

—Qué vol que tingui—respongué l'industrial— una obstrucció.

Y ab tó de broma afegí:

Això de las obstruccions ara está de moda.

Potser s'hi haurá introduhit algún Villaverde o algún García Alix... Ara ho veurém.

Va ficarhi'l fil ferro rematat en ganxo... i va remoure en tots sentits... y qué dirian que'n va treure?... Senzillament: dos trossos de drap brut.

De manera que casi tenia rahó al presumir que s'hi havian introduhit un García Alix y un Villaverde.»

¿Peró de quina manera treus las consecuencias beneyt del cabás?

¿Qui't mana fer simbols, si tot just tindrias que fer pals y ganxos?

Vina'm aquí, burro, vina'm aquí.

Si una canyeria está obstruida per dos draps bruts. ¿Qui es que fa la obstrucció?

Els dos draps bruts, naturalment.

¿Qui era el que feya la obstrucció al Congrés? Els republicans.

Ara es quan deus treure la consecuencia.

Si comparém una canyeria obstruida per dos draps bruts, ab la feyna del ministeri Villaverde, resulta que:

La canyeria es el poder.

En Villaverde y demés ministres son l'aygua que ha de passar per la canyeria.

Els republicans (segons tu) son l'estorb que no'ls deixan passar.

Els republicans son, donchs, uns draps bruts.

Això es lògica... y a más a más... es vritat.

¿Ho veus com rellicsas pitjor que'l Ciero?

Els moments actuals son solemnissims.

Prompte presenciarem l'entrada a casa de la ciutat de la nova colla republicana.

Deu ni dó del bombo que *La Perdida* els hi ha dedicat avans de que'ns ensenyin lo que valen. El reclám ha sigut de primera.

¡Ay, la mare, si la majoria del nou ajuntament resulta de llustrinal!

La Pubilla portará un vestit que als quatre dies, ni hechura, ni color... quedará feta un *guinapo*.

De primer entuvi ja se'ns ha revelat tot un caràcter que no coneixiam. El senyor Nel-lo.

Després de fer y de dir, ha acabat per desfer y desdir.

En Don de Buen y'ls disset electors de marras, ja tenen un altre company.

¿Quins homes!... més ben dit ¡quins ollas!

A terras de Castells s'hadeseñotat l'sport de descubrirnos, ilustrarnos y ensenyarnos de la manera que'ns hem de arreglar per fer prosperar l'Industria, el Comerç y la Marina.

El *Liberal*, *La Tribuna*, en Don de Buen, l'Ardit, en Rodríguez Méndez, en Giner de los Pipis, en Lerroux, etc., etc. Tots aquets, com que a la seva terra els sobra cultura; y

l'Industria y'l Comerç están en un estat tan florent, a causa de la molta afició al treball dels seus moradors, venen a Catalunya a educar als catalans per fernes felissos.

Fins el castila Grandmontagne ha vingut expressament d'América per ensenyarnos com ens hem d'arreglar per ferho bé.

¡Y mirin quin talent! ¡Ha comensat per las dos poblacions més atressadas y gandulas d'Espanya, que son Bilbao y Barcelona!

¡Y encare serém capassos de dirli burro! ¡Qué desagrahits que som!

No més els faltava a ca la *Campana*, un articulero, ab vistas de sociólech y lo que's pitjor que aquest articulero ho fes malament.

Figúrintse un article que porta per epigrafi lo següent:

Petits Comentarís
Als homes.

Això de als homes es amensador; yo vaig creure de moment que alló era una secció sicalíptica que havia obert la *Campana para solos y esparcimiento* dels seus lectors; mes no, alló es un article gruixut y més que gruixut, espés, perquè llegeixin, ¿oy que no té res de clar?

«Y no us ecreguen que això siguin divagacions subtils, especulacions de vident; totas aquestas idees s'apoyan en la psicologia moderna, o millor dit, han nascut d'ella. Y al determinarse las relaciones entre la psicologia y la sociologia s'ha vingut a la gran afirmació de que la sociabilidad que representa l'home considerat en son organisme individual, no deixa de presentarla considerat com element o célula del superorganismo social.»

Aquesta pedanteria (falsa del tot, perquè agafa la consecuencia al revés), cal pensar que no la ha escrit el seu autor pels habituals lectors de la *Campana*, perquè de sobras deu saber el senyor A. R. T. que'ls pensadors no la llegeixen.

Es un article que solament l'hem llegit dos personas, el caixista y jo. Son autor no l'ha llegit. N'estich segur.

Donchs, per qué l'ha publicat? dirán vestés.

Y jo'ls contestaré: per la mateixa rahó, que a la porta de la Fraternitat Republicana, un lloch ahont la majoria hi va ab espardeyas, s'els va ocorre posarhi un llimpia-botas.

Esa dir, sense rahó.

¿Qu'es com acostuman a fer las cosas els reacionaris de la *Coqaalación*.

Mes Campana:

«La pau y l'arbitratge tanca una idea civilisadora, que acabarà per fer la guerra impossible, y tant com la guerra'l sosteniment de la pau armada, qu'es avuy la ruina de las principals nacions d'Europa.»

Molt bé; no hi tenim res que dir; d'acord completament.

Peró, si son partidaris de la pau y l'arbitratge ¿per qué en Nicolassito s'escarrassa demanant armas, barcos y anuncia que quant viga la Republica (si ve), farà murallas y baterias y altres excessos?

Si no volen guerra ni pau armada ¿per qué vol exèrcit y Marina?

¿Per qué demanáu servey obligatori?

Veyám com me contestas Roca.

Jo ja me la sé la contestació.

Sols ho pot demanar per dos motius.

O bé per purir la Marina y l'exèrcit, o per vigilar als *correligionarios* el dia que vingui lo otro ¿oy?

Pela que ho he encertat.

¡Sébiu, estás fet un personatge! ¡T'han donat un banquet! ¡Oydá! ¡Are si que podrás seure per esperar a la República! ¡Fins t'hi podrás ajeure y tot!

Ben mirat t'ho tenias ben merescut, perquè l'home que ha fet tots els papers de l'auca, els ridiculs inclusius, el que s'ha imposit el sacrifici d'atjar als inquisidors de Montjuich, per penedirsen després obligat per las exigencias de caixa (imalehit diner!), en fi, l'home que a principis del segle xx encara ha trobat terras per descubrir, acreditant la magnitud de las sevas orellas y a pesar de tants mèrits y de tanta sabiduria, no havérseli tributat cap honor, es la més negra de las ingratituds. ¡Ah!...

Sort de l'Emperador que t'ha protegit y t'ha pottat a la terra de promissió o sinó't trobarias com un Mencheta caalsevol.

¡Ja deus esta contet! ¿Eh? Nosaltres també.

Peró sobre tot quant sigas a la casa gran fes forsas discursos; fesho per treurens d'apuros. Ja saps que no hi há res més compromés que l'haver de fer xistus y no estar de vena y tu ets un filón que ¡ju... juy! no't perdrém de vista.

¡Are vegin lo que son las cosas!

Ben segur que tots vostés crehuen que las nostres fuetadas fan enfadar a n'els que las reben, ¿veritat?

Donchs, no, senyors. Encare las celebran.

Lo que demostra els graus de vergonya que gasta certa gent.

Y dihem tot això, perquè un intim d'en Buxó ens ha dit confidencialment que aquest senyor está tot apesarat perquè no'ns ocupém gaire de la seva interessant personalitat.

¡Hombra, hombre, senyor Buxó, no ve ustet que ustet es politico d'última fila!

¡Éy, esceptuant quant hi han assumptos de GRAN INTERÉS, perquè antoncos ustet sa crece de veras y suelta su clásico ¡rach! ¡rach!

Lo senyor Silvela ha dit que si a Catalunya y a Basconia, s'hi veu renaxer l'esperit de Patria y es trevallia mirant a Europa, es perquè son regions *anti-españolas*.

MENO: Ja'ns va bé que fassin declaracions d'aquest ordre els ex-amos de la *Hispana Nación*. Això es equivalent a dir que si Espanya es lo que es, ho es perquè'ls seus habitants son espanyols.

MENO: Y seguint deduhint de mica en mica, arribarém a la afirmació de que espanyol es sinónim de enderrierit o reaccionari.

MENO altre vegada: Prenguin nota el senyor Grandmontagne que vol salvar al país *españolizando las regiones*; y aquells cinquanta fraternals qu'el van anar a ovacionar que s'ho apuntin al puny (si'n portan, y *La Perdida*... que s'en apunti tres y que torni a tirar.

Catalunya y Basconia pagarian a bon preu el poguerse separar del resto de la Península.

No s'espanti, senyor Fiscal, això no ho dich jo, ho diu en Silvela.

Y com que a n'això no se qué contestarli, al florentino Paco li contesto alló que ve tan bé per certas ocasions:

MENO.

Maleta: T'en fas un duro, la tercera part de costas, y't van clavar una tunyina... ¿Sabs, noy, que has fet molta broma.

¿Qué va que no sabem de que parla en Matias Bonafé a *La Esquella* de divendres?

No la comprin que ja'ls ho diré jo:

Parla de lo mateix que fa 25 anys a cada número, parla:

De que las senyoras portan uns trajos que no fan bonich, que a n'ell no li agradan, que matria a la modista si la conequés, etc., etc.

Peró entre mitj d'aquesta serie de vulgaritats més passadas de moda que l'Ardid, se li escapa la següent frase, per rebatre l'argument qu'usan las *damas* dihent que será lleig però es de moda.

«Es modal... Aquesta soia rahó es suficient pera ofegar la seva voluntat... Després s'exclamarán de si en Lerroux sugestioná a las masses ab el poder de la seva mágica paraula...»

¿Qué deu tenir que veure en Lecandro ab las modas y ab las donas y ab els rabes fregits?

Alsa rumihin y a veure si troban la solució, ab opció a premi.

Y si'ls passa com a mi que encare no hi lograt descifrar l'enigma, tenen un recurs, el de anar en guerrilla a assessinar a la redacció de *La Esquella*.

Yo estich si'm decideixo o no'm decideixo.

Tot lo que sentiu a dir de mal de'n Grandmontagne, ja poden dir que son envejas.

Aquest senyor, creguintho, es un gran home. M'en he convenut llegint els datos que dona en Roca a *La Esquella Pocalatxa* y que m'eran desconeguts ¿saben qué diu? donchs lo següent:

«Grandmontagne es un home jove, d'estatura no més que regular, secardi, tirant a ros y gasta ulleras. Adorna son rostre intel·ligent, encare que concentrat, un poblat y llarch bigoti.

Vaja; siguin franchs y confesin que'un home que reuneix aquestas condicions no pot ser tonto, figúrintse, *adorna el seu rostre* (concentrat com un pot de llet de sis rals) un poblat y llarch bigoti.

Si, Roca, si, sort que tu t'has preocupat de fentsho saber.

Peró se t'han olvidat dos detalls que van de primera per medir els graus de cultura d'un home.

Saber si porta las botas clavadas o cusidas y si gasta mocadors de vora foradada.

Alsa, averiguau y ens ho fas saber diven-dres que ve.

S'ha de convencer tothom de la mala fedels perdís de *La Perdida*.

Miréusels, no solsament son traidors a la causa dels obrers, a qui enganyant vilment fentlos hi entendre qu'ells, impotents, portaran la República, sinó que traheixen a la terra ahont han nascut.

Un almanach que s'agota!!

Entre mossegas



—«Ojo, señores, los que antes se vendían a peseta se dan ahora por treinta céntimos, proceden de un saldo, de una liquidación; ojo, señores ¿quién pide otro?...»



—Ahont vas ab la «teya» oberta.
—A veure si puch encendre el foch.
No tinch un céntim pera comprarne de las altres.

Encare no's poden agafar ab quelcòm per poca cosa que siga, con tal que puguin combatre l'autonomia y molestar al autonomistas, ja's donan per satisfets.

Es veu qu'estàn molt agrahits al centre. Per això anavan a favor de la subvenció a Madrid dels dos milions.

Per agrahiment a ells, per odi a nosaltres.

En Grandmontagne farà carrera. Es un home que ni fet exprés per politich a la espanyola.

Sab parlar de coses que no entent, te poca vergonya (casi gens), sab xerrar mal de Catalunya, es elocuent, això es, home de moltes paraules y pochets fets y per acabar d'arro-

donir tan bellas qualitats; se'n va a viure a Madrid.

Arribará, ó més ben dit, ha arribat allà, rumiará quina quadrilla pot ferli millors condicions per allistarsi, vindrán eleccions el farán diputat y qui sap ahont anirà a parar!

¡Ay, Santiago Rusiñol, quina llàstima ens feyas quant te veyam aplaudir aquells conceptes tan buyts, tan insustancials, ab que'ns va obsequiar en el Foment el senyor Gran... etcètera!

No hi ha dupte, Rusiñol, que a n'aquest món tots tenim una hora tonta.

Y'ls sabís s'hi troban molt sovint. ¿Veritat?

De càn solfas

Vetaqui que si'm descuido una miqueta hauria hagut de canviar de camp d'operacions y en lloch de ressenyar concerts, óperas y altre mena de manera de modos de fer soroll, els hauria de donar compte desd'aquestes columnas del Kyrie A y del Sanctus B. Bueno.

**

A càn Liceu han anat fent la viu viu ab lo de l'altre setmana y sembla qu'avuy la «Lorenza» es deixarà veure per las taulas del coliseo esmentat per ensenyanse las interioritats dramáticas y musicals.

Veurém aquesta senyora Lorenza si será una Belu ó bé una vella reganyosa que no cal dir la fi qu'en tal cas faria.

EL CARRETER XISCLAIRE

Fidel Giro impressor, carrer de Valencia, 233.

LA TRALLA DEL CARRETER

SETMANARI CATALANISTA DEMOCRÀTIC

NOSTRE PROGRAMA:

EN LO POLÍTICH: Las bases de Manresa, exceptuant la base tranzitoria.

EN LO RELIGIÓS: Tolerancia envers todas las religions y protecció del Estat, a cap.

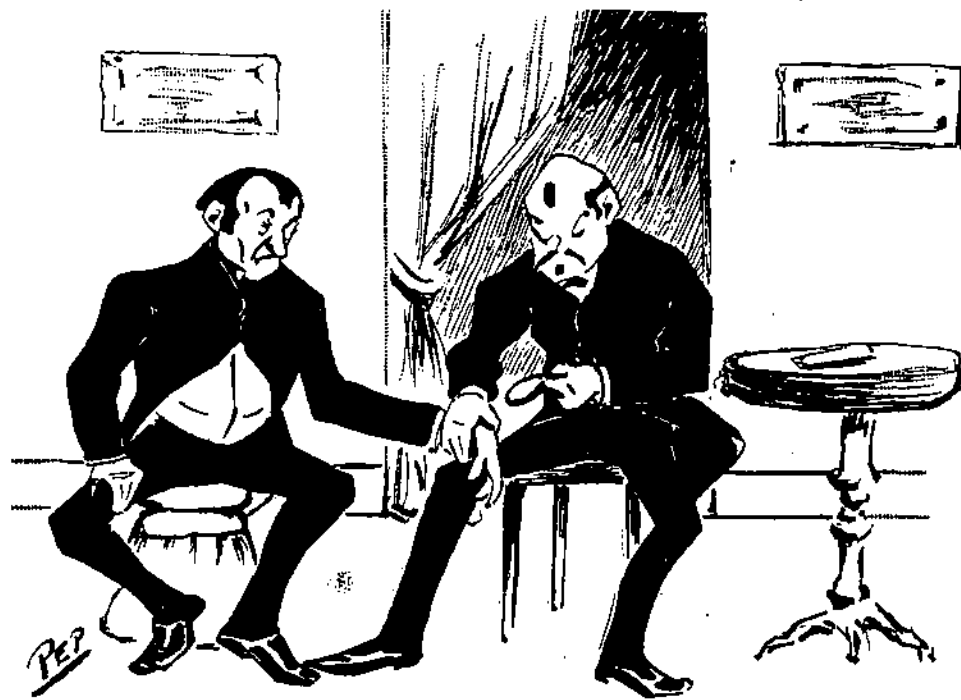
EN LO SOCIAL: Que richs y pobres, amos y trevalladors, resolguin sas diferencias, inspirantse sempre en aquets lemas: ORDRE, JUSTICIA y AMOR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

MITJ ANY...	Barcelona	1'50 Ptas.
	Fora	2 »
UN ANY.....	Barcelona	3 »
	Fora	4 »

REDACCIÓ: Bruch, 41, 3.^{er}, 1.^a

Una visita



—¡ Mil pulsacions per minut! Vosté te d'haver llegit una oda d'en Marquina, per forsa.

Biblioteca "NOVA CATALUNYA"

Volums ¡A UN RAL!-Volum 3.^{er}:

LLIBRE DE REYS

RONDALLAS PERA NOYS

CONTADAS PER EL POPULAR RONDALLISTA

en AURELI CAPMANY

SURTIRÁ EL DÍA DE CAP D'ANY

En premsa: ; ¡ Altra obra sensacional! ; FUGINT DEL LLOT ; per en Rafael Folch y Capdevila

Volums en premsa y en preparació: Una obra d'en Trinitat Monegal; Rondallas, per en Aureli Campmany; Articles de temporada (Hivern) y Articles de temporada (Istiu), per en Manel Folch y Torres; altre obra d'en Pompeyus Gener; altre d'en Frederich Pujolá y Vallés; Per la Rambla, d'en Ramón Campmany; una obra d'en Emili Tintorer; altre den Albert Llanas y altre d'en Geroni Zanné.

Representant pera tota la provincia de Girona: Joseph Franquet y Serra, llibreria. Girona. — Representant pera tota la provincia de Tarragona: Tost Germans, llibreria. Reus. — A Barcelona: Administrador de LA TRALLA DEL CARRETER, Bruch, 41, 3.^{er}, 1.^a